

Forfatter: Paludan-Müller, Jens

Titel: BREV TIL: Paludan, Anna FRA: Paludan-Müller, Jens (1795-05-18)

Citation: Paludan-Müller, Jens: "BREV TIL: Paludan, Anna FRA: Paludan-Müller, Jens (1795-05-18)", i *Breve fra Jens Paludan-Müllers Forlovelsestid*, s. 43. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991714-000-shoot-L0019917140000013.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Jens Paludan-Müllers Forlovelsestid

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kiæreste Moder og Søstre!

Tak for den omstændelige Fortælling du sendte os, Nic! om deres Reyse. Tak ligeledes for den Lap jeg fik i Dag med Stolberg: Tak, kiæreste Moder! for de Linier du begge Gangene føyede til, og Tak for den Advarsel de første Gang indeholdt. Og du, min klarseende 1. M: som veed hvad jeg i Grunden gjerne ønsker - Tak fordi du siden dû kon til Augb: dog i det mindste eengang har dyppet din Pen for min Skyld. Dikte har faaet dit 2 Brev. - Hun er fuldkommen frisk; det er at sige: Ligesaa frisk som hun var det første hun kon til Byen. Jeg har kun seet hende 2 Gange siden de reyste. Da jeg bragte dit Brev og eengang før hos Fæsters, da Hun, Fr: Borck, Ditte, Rosenstanderne og Jeg vare der. Hun og Ditte gjorde mig Bebrejdelser, fordi jeg ikke havde besøgt min Søster, som de kaldte det, i henaes Sygdom. Jeg blev forvirret og svarede slet intet, men jeg er vis paa hun veed mit Svar uagtet jeg ikke udtrykte det med Ord. Da vi gik hiem fulgte jeg hende og Fr: Borck. Hun talte blant andet om Førslew og hvor lykkelig hun var der. "Jeg var tilfreds jeg var derude igien, lagde hun til, for Jeg føler Jeg er falden fra saadan en løyde, siden jeg kom herind." Disse Ord have hundrede Gange klinget i mine Øren, siden de bleve sagde. Dengang svarede jeg heller intet; men jeg maae nok takke Fr: Borcks Nærværelse derfor.

Ju- kiæreste Moder! Seyeren ville nok let være vundet dersom Vinding eller Tab allene rørte mig selv. Men hver Gang jeg vinder, taber hun, og jeg seer hvor inderlig hun føler sit Tab, uagtet a den Kraft hun anspender for at hæve sig derover. Naar Medlidenheden kommer i Spillet ned, er en veltænkende Mand snart overvundet, og aldrig kunde hun angribe mig ned farligere Vaaben end ved at opvække denne. Og i Sandhed - hun har gjort let.

Skiøndt det ville krænke henaes Stolthed uendelig om hun formodede jeg troeae, hun behøvede Medlidenhed. Endog paa Spidsen af den Høyde, hvortil hun havde hævet sig før hun kom her til Byen, maatte jeg ynke h:nde; thi hvad kostede det h:nde ikke? og nu hun tilstaaer hun er falden fra denne Høyde - men maaske er jeg en Nar, som har forstaaet hende galt. Men er det Ret af s. 44 s. 45 mig at jeg skriver alt dette som jeg dog veed vil foruroelige dig, kiæreste Moder? Men ney! Du er og vil stedse blive min Fortroelige og jeg skal ingen Hemmelighed gjøre dig af mit Forhold det være slet eller got. Dette kan og bør beroelige dig. Jeg tænker med Rousseau: "er man ikke Herre over sine Følelser, saa er man det dog over sin Opførsel", og saa længe jeg endnu troer dette, kan du være roelig. Jeg lover dig, at jeg oprigtig skal tilstaae det, om jeg nogensinde skulde føle at Rousseaus Mening ikke længere kunne være min; men tillad mig ogsaa at sige dig en Tanke som i dette Øyeblik gik mig igiennem Hovedet: "Hvad om min Moder for at forebygge noget hun frygter faldt paa at skrive til Mad: Rosenstand eller Diote". Jeg tænkte denne Tanke, kiæreste Moder! men heller ikke mere. Du vil ikke tage mig ilde op at jeg uvilkaarlig tænkte det og at jeg nu siger det. Jeg føler du kan og vil ikke gøre noget saadant, og jeg føler, at hvis det var mueligt - vilde Dikte i samme øyeblik have vundet Seyer. - Endnu eengang tilgiv at det faldt mig ind. Tanken opstod sandelig ikke af Mistillid til min Moder. - Jeg har haft Brev fra Lene og i Slutningen stod et Par Ord fra Madam Rosenstand som intet vigtigt indeholdt; men var mig dog et kiært Beviis paa at hun ikke er mig vred. Fra Smith i Præstøe har jeg ligeledes haft Brev, hvori han indbyder Troels Caspar og mig at komme til sig i Pintsen og tilbyder at hente os med sin Vogn; men jeg maatte afsige denne Fornøyelse, da jeg ikke kunde faae Tilladelse at være borte fra Vaisenhuuset, eftersom Müller allerede i Forvejen havde besluttet at reyse bort og der ikke kunde være to af os borte paa Gangen; da jeg ikke vilde reyse, saa vilde Troels og C. ikke heller; thi de veed nok, de kan intet uden de har en Anfører.

Fra Stine Kongslew kan jeg hilse. Hun lever ret fornøyet hos sin snaksomme Mamselle, som saa gjerne vil have at vi skal komme ind at besøge hende for at rose hendes Ost og hendes Fætter Pecher.

Min Søster besøgte jeg i Gaar første Gang paa F. berg. De boe nydeligt og have alting der meget fornøylegt. Adskillelige smaae Hyeheder faaer de at vide af indlagde Brev fra Oncel. Dorthe skal jeg høre til og Grammairen skal jeg see at skaffe; men det vil nok blive noget sildig om de ikke faaer den før med Printz Emil. Han reyser vel ikke derover før efter Exerceer-Ti-den.

A-pro-pos - mens jeg husker det - dette Brev kan de nok brænde naar de faaer læst det. Man har dog før haft Exempel paa at et saadant Brev er falden i urette Hænder, eller at endog en Prints har faaet fat paa en Stump deraf. Hører I, I.M. og N.! jeg kommanderer eder til at forestaae Exekutionen. - Her staaer dog adskilligt i dette Brev, jeg ikke vilde nogen enten om kort eller lang Tid skulle see. - Skriv os nu snart til igien og siig os ret nøyagtig hvorledes det staaer med min Moders Helbred.

Du har Ret, kiære Nic ! naar du hader Augustenborgs beklippede Træer og stive Alleer. Tillad mig at afskrive et Sted hos Rousseau i denne Anledning som jeg finder saa smukt. Det kan tiene dig til Regel herefter i din Dom over Hauger: Que sera spørger Rousseau, l'homme de goût, qui vit pour vivre, qui sait jouir de lui même, qui cherche les plaisirs vrais & simples, & qui veut se faire une promenade a la porte de sa maison? il la fera s. 46 s. 47 si commode et si agréable qu'il s'y - puisse plaire à toutes las heures de la journée, & pourtant si simple & si naturelle, qu'il semble n'avoir rien fait. Il rassemblera l'eau, la verdure, l'ombre & la fraicheur; car la nature aussi rassemble toutes ces choses. Il ne donnera rien à la symétrie; elle est ennemie da la nature & de la variété, & tous les allées d'un jardin ordinains se ressemblent si fort, qu'on croit être toujours dans la nême. Il éléquera le terrain pour s'y - promener commodément; mais les deux côtés de ses

allées ne seront point toujours exactement parallèles; la direction n'en sera pas toujours en ligne droite; elle aura je ne sais quoi de vague comme la démarche d'un homme oisif, qui erre en se promenant: il ne s'inquiétera point de se percer au loin de belles perspectives. Le goût des points de vue & des lointains vient du penchant qu'ont la plupart des hommes à ne se plaire qu'ou ils ne sont pas. Ils sont toujours avides de ce qui est loin d'eux & l'artiste, qui ne fait pas les rendre assez contents de ce qui les entoure je donne cette ressource pour les amuser; mais l'homme dont je parle n'a pas cette inquiétude, & quand il est bien ou il est, il ne jouit point d'être ailleurs. Sammelige Haugerne derover med dette og siig mig saa om de ere smukke. Lever vel og skriver snart til Deres

Jens Müller.

Waisenhd: 18de Mai 1795.